

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive study) แบบ ณ จุดเวลา (cross-sectional study) เพื่อสำรวจความเต็มใจที่จะจ่ายต่อการให้คำปรึกษาของเภสัชกรชุมชน ของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

ลักษณะของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ประชากรในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก
กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ตัวอย่างประชากรในเขตชุมชนเมือง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 248 คน ซึ่งได้จากรีการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) จากประชากรในเขตชุมชนเมือง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ตั้งแต่ เดือนกันยายน พ.ศ. 2545 ถึง พฤศจิกายน พ.ศ. 2545

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่คณะผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยการอ้างอิงจากงานวิจัยของ Kanhai V. และคณะ โดยเป็นแบบสอบถามประกอบการสัมภาษณ์ เพื่อสำรวจความเต็มใจที่จะจ่ายของผู้มารับบริการในร้านยาต่อการให้คำปรึกษาของเภสัชกรชุมชน ซึ่งแบบสอบถามที่สร้างขึ้นนี้มีการใช้ สถานการณ์ 2 สถานการณ์เปรียบเทียบระหว่างการจ่ายยา และการจ่ายยาร่วมกับการให้คำปรึกษา และประกอบไปด้วยคำถามที่มีเนื้อหาครอบคลุม 7 ด้าน ได้แก่ ด้านการให้คำปรึกษาเรื่องยา ด้านการให้คำปรึกษาเรื่องการใช้ชีวิต ด้านการให้คำปรึกษาเรื่องผลข้างเคียงที่เกิดจากการใช้ยา ด้านการแนะนำการใช้อุปกรณ์ช่วยในการใช้ยา ด้านการให้คำปรึกษาแนะนำวิธีการใช้ยาที่ต้องใช้เทคนิคพิเศษ ด้านการให้คำแนะนำปรึกษาในสถานที่ที่เป็นสัดส่วน เฉพาะ ด้านการเก็บประวัติเพื่อติดตามผลการรักษา โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระดับการศึกษาสูงสุด สิทธิการรักษาพยาบาลที่ใช้มากที่สุด ประวัติการไปรับบริการที่ร้านยาในช่วงเวลา 2 เดือนที่ผ่านมา ประวัติการมีโรคประจำตัว ประวัติการใช้ยาตั้งแต่ 3 ชนิดขึ้นไปเป็นประจำ สถานะทางสุขภาพในปัจจุบัน โดยใช้ตัวเลือกแบบคำถามกึ่งปิดและคำถามเปิดตามความเหมาะสมของคำถามในแต่ละข้อ จำนวน 11 ข้อ

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความเต็มใจที่จะจ่ายสำหรับการให้คำปรึกษาของเภสัชกรในร้านยา

ได้แก่ ปัจจัยที่มีผลต่อความเต็มใจที่จะจ่ายของผู้มารับบริการต่อการให้คำปรึกษาของเภสัชกรในร้านยา ประกอบด้วยคำถามจำนวน 7 ข้อ โดยใช้สเกลคำถามในรูปของ Likert-Type 5 scale ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายความว่า	ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้นทั้งหมด
เห็นด้วย	หมายความว่า	ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้นเป็นส่วนใหญ่
เฉยๆ	หมายความว่า	ไม่มีความเห็น ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้นเป็นบางส่วน
ไม่เห็นด้วย	หมายความว่า	ท่านไม่เห็นด้วยกับข้อความนั้นเป็นส่วนใหญ่

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง หมายความว่า ท่านไม่เห็นด้วยกับข้อความนั้นทั้งหมด และคำถามเกี่ยวกับค่าบริการที่ผู้มารับบริการสามารถจ่ายได้ต่อครั้งของการได้รับบริการการให้คำปรึกษาจากเภสัชกรชุมชน โดยใช้คำถามปลายเปิด

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นอื่นๆ

เป็นคำถามเกี่ยวกับความต้องการของผู้มารับบริการในร้านยาต่อการให้บริการของเภสัชกรชุมชน ได้แก่ ระยะเวลาที่เหมาะสมในการรับคำปรึกษาจากเภสัชกรชุมชน และความต้องการในการให้คำปรึกษาของเภสัชกรชุมชนในด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวกับสุขภาพ โดยใช้คำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ จำนวน 2 ข้อ

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

1. ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง วางวัตถุประสงค์ของงานวิจัย กำหนดกลุ่มเป้าหมายของการวิจัย ทำการออกแบบงานวิจัย และสร้างแบบสอบถาม
2. สร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งเป็นแบบสอบถามโดยการดัดแปลงจากการทบทวนงานวิจัยของ Kanhai V. และผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านคลินิก 2 ท่าน และทางด้านสังคม 2 ท่าน เพื่อพิจารณาความครอบคลุมของเนื้อหาและการใช้ภาษา
3. Pilot test เครื่องมือรวบรวมข้อมูลที่สร้างขึ้น โดยทำในกลุ่มประชากรตัวอย่างจำนวน 18 คน หลังจากนั้นได้ทำการปรับปรุงแบบสอบถามให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น
4. ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลของตัวอย่างผู้ที่เคยมารับบริการในร้านยาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 300 คน โดยใช้การสัมภาษณ์แบบเผชิญหน้า (face to face interview)
5. นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ (Statistical Package for Social Personal Computer Plus version 10.0) และหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อความเต็มใจที่จะจ่ายของผู้มารับบริการในร้านยาต่อการให้คำปรึกษาของเภสัชกรชุมชน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ (Statistical Package for Social Personal Computer Plus version 10.0) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญไว้ที่ 0.05

1. จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระดับการศึกษาสูงสุด สิทธิการรักษาพยาบาลที่ใช้มากที่สุด ประวัติการไปรับบริการที่ร้านยาในช่วงเวลา 2 เดือนที่ผ่านมา ประวัติการมีโรคประจำตัว ประวัติการใช้ยาตั้งแต่ 3 ชนิดขึ้นไปเป็นประจำ และสถานะทางสุขภาพในปัจจุบัน
2. ค่าร้อยละของความเต็มใจที่จะจ่ายในแต่ละข้อคำถาม
3. ค่าเฉลี่ยสำหรับจำนวนเงินที่จะจ่ายและเวลาที่ต้องการในการให้คำปรึกษา
4. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อความเต็มใจที่จะจ่ายของผู้มารับบริการในร้านยาต่อการให้คำปรึกษาของเภสัชกรชุมชน โดยใช้สูตร χ^2 (Pearson chi-square) และทดสอบความมีนัยสำคัญ